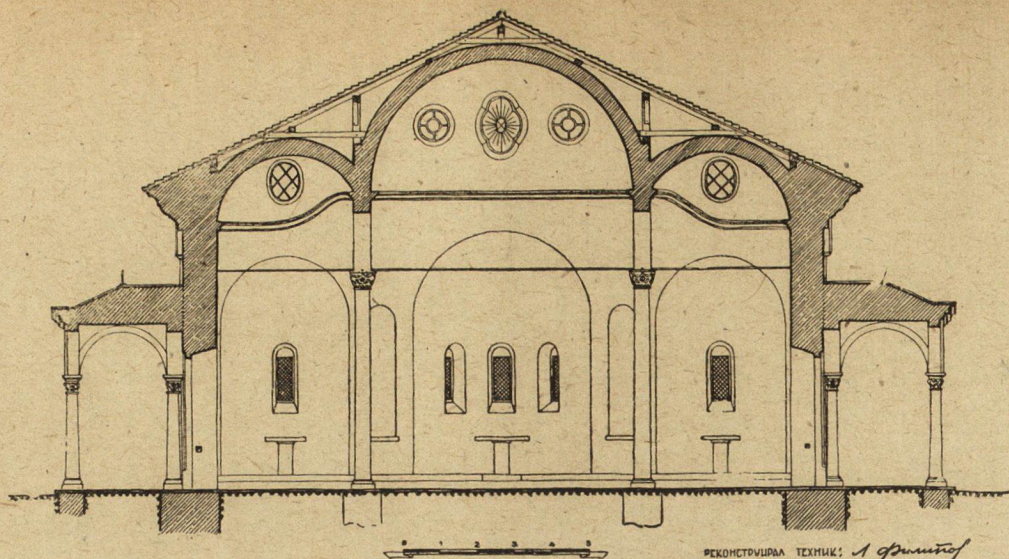

12. Търново. Църквата „Св. Богородица“ 1842—1844), напълно разрушена при земетресението 1913 г.—напречен разрез

(реконструкция: Леон Филипов — гр. Търново, септ. 1951 г.)

ня тази на църквата „Св. Константин и Елена“ в Търново, строена 12 години по-късно от същия майстор.

През 1947 г. стихийен пожар унищожи почти всички манастирски сгради, като по една случайност камбанарията остана незазегната. Тъй като кондиката на църквата и другите книги на манастира са изгорели, не би могло с точност да се датира строежът на камбанарията. Един надпис, поставен под корниза над средната част, отбелязва годината 1856 и името на иеромонах х. Софроний, който е вероятно ктиторът или игуменът на манастира. От този надпис ние съдим, че камбанарията е строена около 1856 година.

Писателят Павел Делирадев в една своя статия посочи, че майстор Никола Фичев е взел участие като съзаклятник във Велчовата завера през 1835 г. Този факт, ако и неизяснен, ни навява на мисълта, че по това време, а може би и по-късно Никола Фичев е строил някои части от манастирските сгради.

КОЛОНАДНИЯТ ХАН НА ХАДЖИ НИКОЛЙ Д. МИНЧЕВ В ТЪРНОВО

(обр. 15—19, табл. X—XII)

Върху полегат, скалист терен на Самоводския пазар в гр. Търново се намира ханът на хаджи Николй Д. Минчев. Сградата му е построена през 1858 г., когато гр. Търново е бил в стопански възход и с особено

развито занаятчийство. Ханът е бил използван за склад на стоки и се е наричал още „суха скеля“ (корускелѐ).

Сградата е легнала добре в терена, разположен на две тераси, с дълго лице и развита плитко в дълбочина. Състои се от две успоредни постройките, предната от които лежи на самата улична линия. Тази постройка е едноетажна и се състои от приземен етаж и изба и посредством едно напречно крило се съединява с паралелната ѝ сграда в двора. В дъното на сравнително малкия двор се издига самият хан — високо здание, състоящо се от приземие и два етажа.

Лицето на предното крило към улицата, вече съборено, беше с аркади, носени върху здрави каменни колони.

Двата етажа на дворното крило имат аркадни коридори (ходници), заемащи поотделно цялото протежение на всеки етаж и открити отвън. Отпред аркадните галерии са оформени с елегантни, леки каменни колонки, високи 2,46 м и 2,26 м, с капители и с диаметър 25 см. Зад коридорите — аркадни галерии, са наредени стаите на хана, подобно на манастирските типове.

Архитектурата на хана на хаджи Николй Д. Минчев е лека, прозрачна, уравновесена, напомняща за венецианските палати. Грапиозността на откритите галерии се подсилва от въздействието на бароково извитите навън железни парапети между колонките. Майстор Колю Фичето с голям замах е решил проблемата за покриването на про-